

NOTAT

3. september 2014

Danmark har brug for en bankunion

Kontakt:

Cheføkonom, Mikkel Høegh

+45 21 54 87 97

mhg@thinkeuropa.dk

RESUME Danmark har brug for en europæisk bankunion. Så enkelt kan konklusionen opsummeres, når man analyserer de aktuelle udfordringer på Europas finansielle landkort. Enkelte danske banker har i dag en så stor balance, at eventuelle problemer vil kunne tvinge Danmark som nationalstat i knæ, og der er stor samfundsmæssig interesse i, at der tages hånd om denne udfordring. Her vil en europæisk bankunion være afgørende for at forebygge strukturelle nedbrud i den finansielle sektor, vurderer Tænk tanken EUROPA i dette notat.

Notatet viser, at Danmark er det land i Europa, hvor de systemiske banker er størst set i forhold til bruttonationalproduktet, og at de systemiske banker, som bl.a. Danske Bank, Nordea og Nykredit, er blevet for store til at kunne tøjles inden for rammerne af den danske nationalstat. Et tættere europæisk samarbejde vil give langt bedre mulighed for at føre et effektivt finanstilsyn og for at håndtere eventuelle fremtidige bankkriser.

Det er desuden værd at notere, at vi er vidner til en stigende grad af internationalisering af den finansielle sektor i Danmark. Danske banker har flere udenlandske aktiviteter, og stadig flere udenlandske banker opererer i Danmark. Nationalbanken har tidligere meldt klart ud til fordel for en bankunion, men Finansrådet og bankerne er stadig fortalere for at forholde sig afventende. Tilsvarende er der en afventende holdning i regeringen blandt de store borgerlige partier, da man gerne vil se resultatet af den europæiske stresstest af bankerne senere på efteråret. Indtil videre er SF det eneste parti, der har meldt klart ud til fordel med et ja til bankunionen.

Bankunionen vil dog – uanset om vi tilslutter eller ej – blive en del af den finansielle sektors hverdag. Vi bør derfor gøre op med vent-og-se-holdningen og i stedet søge indflydelse. Der er allerede nu en række stærke argumenter for, hvorfor Danmark under alle omstændigheder bør sige ja til det nye europæiske bankfællesskab i stedet for at vente på togperronen.

HOVEDKONKLUSIONER:

- De største danske banker er så store og systemiske i forhold til den totale danske økonomi, at staten reelt ikke kan håndtere nedbrud og eventuel afvikling, hvis en ny bankkrise skulle opstå.
- Dansk deltagelse i bankunionen vil styrke kontrollen og muligheden for at gribe ind, hvis en ny krise skulle opstå. Dels ved at tage højde for at enkelte banker er så store, at de kan bringe nationalstaters økonomi i knæ, dels ved at sikre en generel bedre finansiel stabilitet.
- En bankunion vil mindske risikoen for en dyb og langvarig recession i EU.
- I en tid hvor økonomierne bliver mere internationale også på det finansielle områder, vil en bankunion sikre mere lige og fair konkurrence på tværs af de enkelte lande.
- Hvis Danmark går med i bankunionen, vil husholdningerne i bedste fald få billigere lån. I værste fald vil prisen være uændret. Der venter ikke nogen stor ekstraregning.

En fornuftig forsikring mod bankkollaps

Forslaget om at etablere en europæisk bankunion er i princippet en mellemstatslig aftale. I praksis vil det dog på afgørende strækninger komme til at fungere som et overstatsligt samarbejde, der skal føre tilsyn med de europæiske banker og eventuelt – gennem den fælles afviklingsmekanisme (også kaldet SRM) – afvikle nødlidende selskaber. Bankunionen skal således bidrage til finansiell stabilitet i den monetære union – et behov der i høj grad er blevet tydeligt under finanskrisen, og som senest kom til udtryk i sommeren 2014 forbindelse med problemerne i Portugal og Banco Espírito Santo. Det står således frisk i erindringen, at bankerne opererer internationalt, og at problemer i den finansielle sektor spreder sig som ringe i vandet og til lande, der umiddelbart synes perifere i forhold til problemets kerne.

Danmark er ikke forpligtiget til at deltage i bankunionen, da vi ikke er et euroland. Vi kan imidlertid vælge at deltage på frivillig basis. Vores økonomiske suverænitet er i forvejen begrænset, fordi kronen er bundet til euroen, og fordi de danske banker er dybt afhængige af den europæiske kreditformidling. Dertil kommer, at de store systemiske banker i Danmark har betydelige aktiviteter i flere EU-lande. Rent formelt har Danmark således frivillighed og kan vælge at stå uden for bankunionen, men som dette notat viser, vil det næppe være fordelagtigt.

Bankunionen kan opfattes som en forsikring, og spørgsmålet er så, om vi ønsker at forsikre os mod bankkollaps i fremtiden? Svaret er oplagt. I kølvandet på finanskrisen løber man en risiko, hvis man modsætter sig sådan en forsikring. Finanskriser opstår med jævne mellemrum, og i lyset af at flere danske banker har nået en størrelse, så den danske stat reelt ikke kan håndtere dem, virker en fælleseuropæisk forsikring som en rigtig god ide. Det vil både være en risikabel og usikker strategi at stå udenfor.

I princippet kunne man godt lave en national forsikringsordning, men så ville en enkelt bank hurtigt kunne tømme forsikringskassen. Derfor vil en national ordning næppe have megen forebyggende effekt, og den vil ikke øge tilliden til det danske finanssystem. Størrelsen på de danske banker giver reelt de beslutningstagere, der fører kontrol med bankerne, dvs. finanstillsynet og politikerne, forkerte incitament, idet en eventuel afvikling og rekonstruktion vil kunne kaste Danmark ud i dyb recession. Derfor er det afgørende, at en forsikring er international. Finanskrisen lærte os, at politikerne ikke var særligt

glade for at påføre ejerne tab ved rekonstruktioner, og det viser noget om, at der er nationale særinteresser på spil ved finansielle kriser.

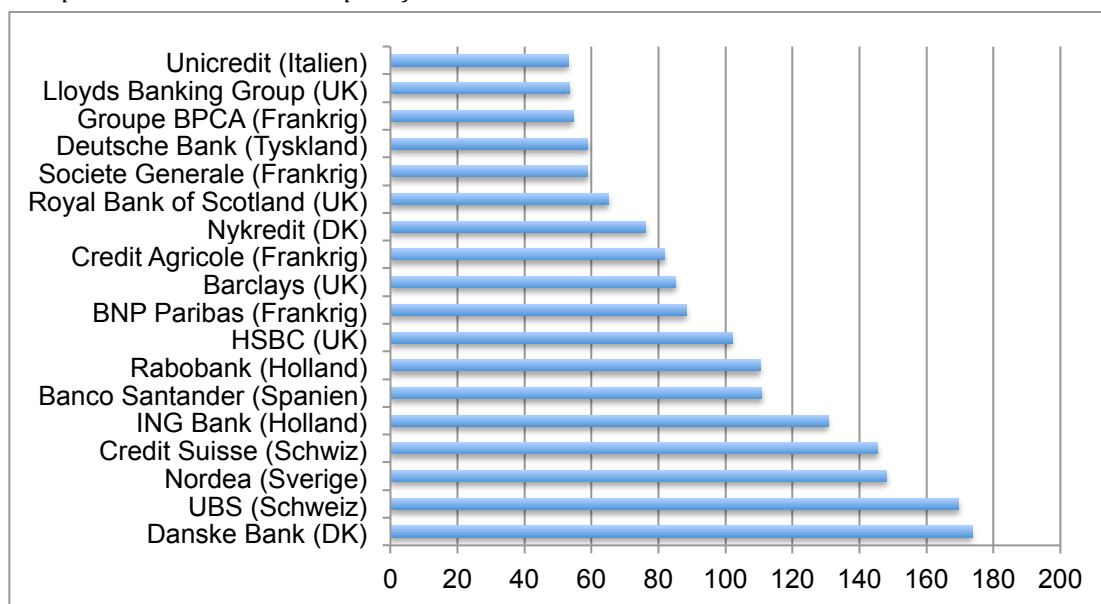
Selv hvis en krise skulle ramme flere lande i en bankunion simultant, kan en fælles forsikring være med til at begrænse skaderne. Det viser erfaringerne fra finanskrisen. Med den stigende indbyrdes afhængighed i den finansielle sektor må det også konkluderes, at der trods alt er forskelle på, hvor hårdt den enkelte bank rammes under en krise. Der findes således ikke to banker, der har identisk kreditpolitik, hvorfor en fælles forsikring kan være med til at afbøde slaget for de banker, der er hårdest ramt.

Kæmpebanker gør Danmark sårbar

Danmark har nogle af Europas største banker, når man kigger på deres balance i forhold til BNP. Det viser Tænk tanken EUROPAs analyse af nøgletallene. *Se figur 1.* Går blot én af disse kæmpebanker ned, vil det kaste Danmark ud i dyb recession. En redning vil således kræve mere end alle vores økonomiske ressourcer i et helt år. Til sammenligning var det såkaldte skattetryk (samtlige skatter i pct. af BNP) 49,6 pct. i 2013.

Figur 1. Danske banker er blandt Europas største

Europæiske bankers balance i pct. af BNP

Kilde: Eurostat, SNL Financials samt egne beregninger.

Anm. Der er tale om moderlandets BNP. Tallene er fra ultimo 2013.

Det afhænger af den enkelte krises præmisser, om en egentlig recession vil kunne afværges i kølvandet på et kollaps. Faren for at et bankkollaps kan udvikle sig til en decideret recession bevirker, at der i forhold til banktilsyn er nogle meget kraftige nationale særinteresser. Skulle den danske stat alene stå for at afvikle en af de største danske banker, vil det få mærkbare konsekvenser for dansk økonomi. Det kræver med andre ord mod, at kræve en af de helt store banker afviklet. Men med en bankunion vil Danmark alt andet lige have bedre muligheder for at afbøde noget af denne recession.

Umiddelbart er der lagt op til en europæisk fond på 400 milliarder kroner. Men om det er nok, hvis krisen for alvor kradser, er svært at forudsige. Set i lyset af bankernes systemiske betydning for samfundet og særligt de danske bankers størrelse kan man godt være bekymret for, om forsikringssummen rækker. Man må derfor forvente, at et europæisk tilsyn løbende vil vurdere fondens størrelse.

Ikke desto mindre vil et europæisk tilsyn afkoble de nationale særinteresser, hvilket i sig selv vil have værdi. Det vil også styrke Danmarks finansielle troværdighed at være fuldgyldigt medlem, da vi er en lille økonomi, som har en relativ kraftig eksponering imod den finansielle sektor. I dag korrigerer de finansielle markeder for nationale særinteresser, hvorfor en afkobling alt andet lige kan give anledning til lavere renter på statsobligationer. I det udbuddet af danske statsobligationer er forholdsvis begrænset, vil det også have en positiv effekt på realkreditobligationerne, hvilket sammen med den øgede finansielle stabilitet vil være en fordel for de danske boligejere.

Grænseoverskridende banker

De nationale økonomier bliver i stigende grad internationaliseret. Den øgede integration og afhængighed mellem økonomier udtrykker sig ved stigende handel, flere internationale transaktioner mellem banker og øget bevægelighed. Det er velkendt, at Danmark er en lille og åben økonomi, der er afhængig af eksport. Den danske eksport af varer og tjenester udgør således knap 55 pct. af vores BNP.

Internationalisering betyder derfor ekstra meget for dansk økonomi og sætter krav til vores finansielle system. Et notat fra Tænketanken EUROPA fra maj 2014 viser eksempelvis, at der er et stort eksportpotentiale i forhold til østlandene¹.

---

¹ Østudvidelsen har sikret dansk eksport for 222 milliarder kroner. Tænketanken EUROPA, 2014.
<http://thinkeuropa.dk/oekonomi/oestudvidelsen-har-sikret-dansk-milliardeksport>

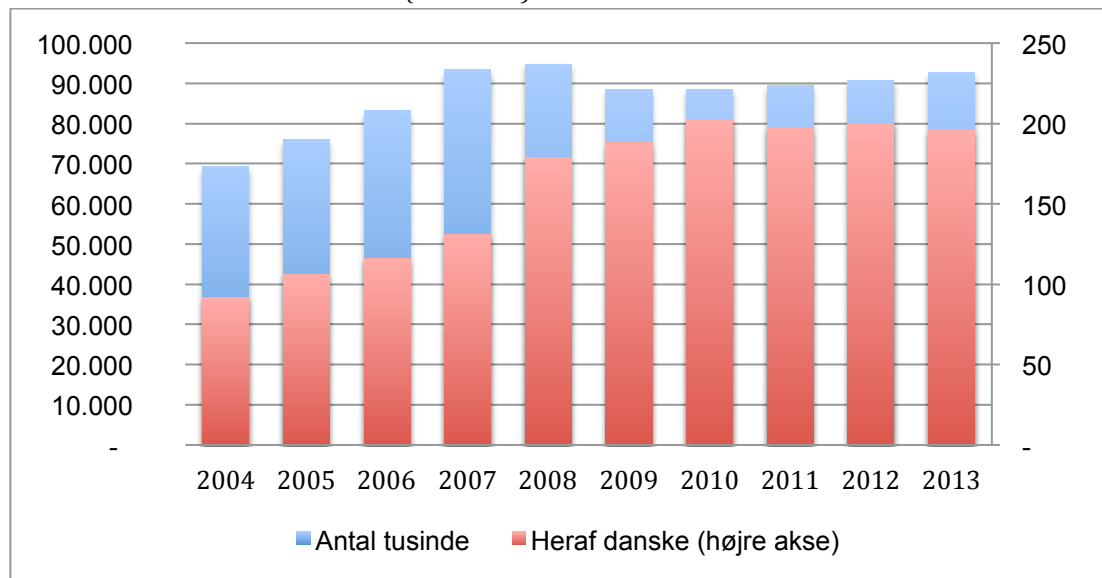
Og da en stor andel af Danmarks eksport består af avancerede produkter, venter der sandsynligvis nye eksporteventyrer som levestandarden forbedres i en række af de lande, hvor vi afsætter vores varer. Alt tyder således på at vi kommer til at handle mere i fremtiden, og at vores økonomi vil blive stadig mere forbundet med vores handelspartners økonomi.

Den fortsatte integration mellem landene berører også bankerne, der i stigende grad har brug for at gøre forretninger på tværs af landegrænserne. En udvikling, der allerede har stået på i nogen tid. Denne udvikling afspejler sig i antallet af betalinger i euro, der skal afstemmes mellem bankerne. *Se figur 2.*

Over de sidste ti år, hvor økonomierne ellers har været ramt af tilbageslag og finanskriser, er antallet af transaktioner i euro steget med godt 34 pct. i Europa. Danske banker, der deltager i TARGET2-samarbejdet, dvs. større danske pengeinstitutter², har oplevet en stigning på hele 113 pct., altså mere end en fordobling.

Figur 2. Flere transaktioner i euro i danske banker

Antal euro-transaktioner i tusinder (TARGET2)

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Det er ikke længere tilstrækkeligt at regulere og føre tilsyn med bankerne inden for nationalstatens grænser. Det finansielle marked er i de seneste årtier blevet stadig mere grænseoverskridende, og når bankernes størrelse i forhold til BNP

² Aktuelt er der 30 bankerne i Danmark der er med i TARGET2-samarbejdet, der afvikler eurobetalinger over natten.

vokser til et systemisk niveau, hvor de kan trække tæppet væk under hele nationalstaters økonomi, er også behov for samarbejde og regulering på det overnationale niveau. Sker det ikke, er der betydelig risiko for, at nationalstaterne igen skrider til handelshindringer, der skævvrider markederne og i sidste ende koster vækst og arbejdspladser. I den forbindelse er det også værd at holde sig for øje, at kommer en bank i krise i eksempelvis Tyskland, kan det nemt få store konsekvenser for en bank i Danmark. Det behøver ikke være under forudsætning af, at de to banker handler meget med hinanden eller måske ligefrem har fordringer på hinanden. Faktisk har det vist sig, at tilliden mellem banker generelt aftager, når enkelte banker har problemer. Det er en af læringerne fra finanskrisen og senest fra i sommer i forhold til de portugisiske problemer.

I forbindelse med den sydeuropæiske gældskrise overraskede det mange, hvor stor en effekt den havde på dansk økonomi på trods af, at Danmark ikke har en stor samhandel med de sydeuropæiske lande. Effekten viser, at Danmark ikke kan isolere sig på det finansielle marked eller lave et nationalt værn imod sideeffekterne af bankkriser i andre EU-lande.

Behov for europæisk regulering

De finansielle markeder er allerede i høj grad reguleret internationalt, hvorfor det også vil være oplagt, at tilsynet og ikke mindst de såkaldte stresstest sker på tværs af de europæiske grænser. Forskellige typer af kontrol og varierende grundighed med kontrollen kan medføre skævheder i markedet. Der står generelt stor respekt om det danske finanstilsyn, hvorfor det formentlig kun er mindre formaliteter i forhold til afstemning af forudsætninger mv., der skal til for, at Finanstilsynet lever op til bankunionens nye tilsynskrav.

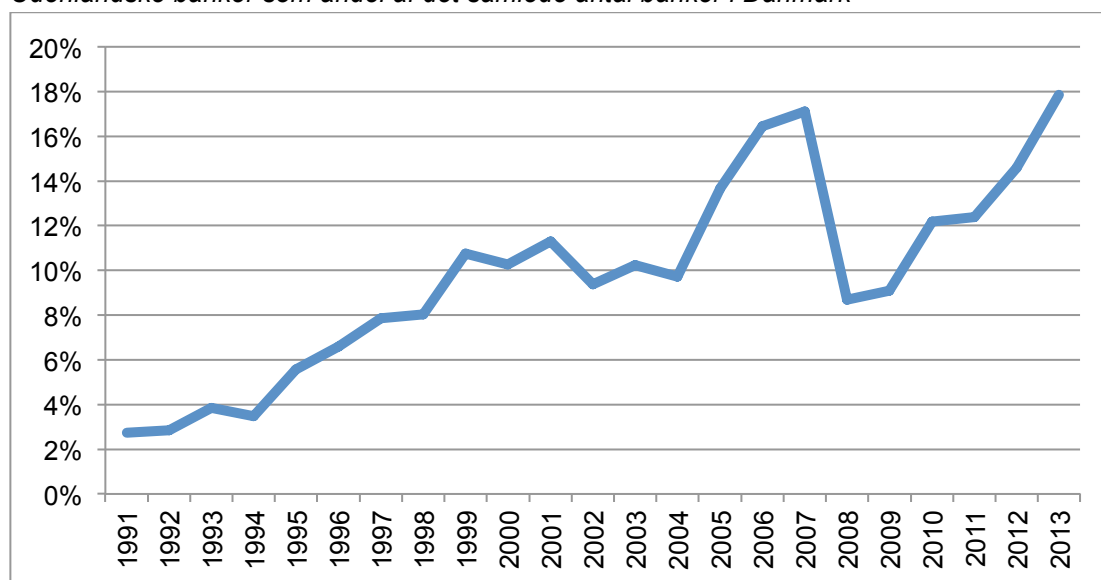
Økonomi er ikke en eksakt videnskab, og der er eksempelvis mange måder, hvorpå en stresstest kan udføres. Det kan imidlertid give god mening at benytte samme metode på tværs af de europæiske banker, da det vil give større gennemsigtighed for bankernes interessenter. Aktuelt er ECB ved at gennemføre en stresstest af de større banker, så man allerede før bankunionen træder i kraft, kender bankernes balancer og eventuelle udfordringer. Større dansker banker er også en del af denne test, der bl.a. giver et billede af, hvordan bankerne vil kunne klare sig i forhold til økonomiske tilbageslag og nedskrivninger. Under disse stresstest simulerer man, hvad der kunne ske for bankerne i worst-case-scenarier.

I den forbindelse er det også værd at holde sig for øje, at antallet af danske banker med udenlandske aktiviteter stiger, og at der er flere udenlandske banker, der opererer i Danmark. Ensartet tilsyn og kontrol vil stille bankerne ens rent konkurrencemæssigt.

Desuden vil de danske banker, der har aktiviteter i et eller flere euro-lande under alle omstændigheder blive underlagt bankunionen. Selv i tilfælde af at Danmark beslutter at stå uden for bankunionen, vil Danmark alligevel få et de facto medlemskab, fordi en række af vores vigtigste og største systemiske finansielle institutioner som f.eks. Danske Bank, Nordea og Nykredit i praksis vil være en del af bankunionens reguleringsområde.

Figur 3. Flere udenlandske banker kommer til Danmark

Udenlandske banker som andel af det samlede antal banker i Danmark

Kilde: Finanstilsynet samt egne beregninger.

Det fremgår af figur 3, at der igennem de sidste mange år har været en kraftig udvikling i antallet af udenlandske banker i Danmark i forhold til det samlede antal banker. Der sker naturligt et kraftigt dyk i antallet i takt med, at finanskrisen sætter ind i 2007-2008. Det fremgår dog også, at vi i dag er på et højere niveau end før krisen. Det vidner i høj grad om, at internationaliseringen af banksektoren pågår, og at der er behov for en stærkere europæisk regulering. Udviklingen skyldes dels, at der er kommet flere udenlandske banker, dels at flere danske banker er lukket eller fusioneret.

De udenlandske banker har dog endnu ikke så godt fat i de danske kunder. Ifølge en opgørelse fra Konkurrencestyrelsen stod udenlandske banker for knap 2 pct.

af det samlede udlån til husholdningerne i 2003. I 2012 var det steget til godt 5 pct. Det er en betydelig stigning, men fra et ganske lavt niveau. Udlån til husholdninger er imidlertid kun et delmarked. Finanshjemmesiden Mybanker, der sammenligner bankernes priser, oplyste således til Berlingske Tidende i maj 2014, at de i stigende grad ser konkurrence om danskernes indlån fra udenlandske banker. Herudover gælder det, at flere erhvervsvirksomheder benytter sig af udenlandske banker alene som følge af, at virksomhederne har grænseoverskridende aktiviteter. I en tid hvor vi ser mere handel, vil det selvsagt medføre et øget behov for udenlandske bankforbindelser.

Union er en fordel for bankkunderne

Når der indføres ny regulering, anføres det ofte, at det i sidste ende går ud over forbrugerne. Men som nævnt vil en afkobling af nationale særinteresser betyde et rentefald på statsobligationer. Det gør det ikke alene billigere for stater at finansiere deres forbrug, det betyder også gevinster til borgerne, hvis de sparer op eller optager et lån. Der er nemlig en tæt sammenhæng mellem renteutviklingen på statsobligationer og eksempelvis realkreditobligationer.

En bankunion vil ikke alene fungere som en forsikring, men vil også være et kvalitetsstempel på linje med en bestemt kreditvurdering (rating). Det betyder, at de finansielle markeder vil have endnu større tillid til de banker, der er underlagt bankunionens tilsyn. Opfatter man bankunionen som et kvalitetsstempel, vil dette tilsyn sætte standarden for de nationale tilsyn. I sidste ende vil det være afgørende for bankernes muligheder for at fremskaffe kapital. Banker med kvalitetsstemplet vil kunne tiltrække kapital billigere end de banker, som står uden for unionen. De danske bankers råstof – kapital – bliver altså billigere, hvis vi bliver en del af bankunionen. Og det vil i sidste ende gøre det muligt for bankerne at tilbyde billigere og bedre produkter til deres kunder.

Står Danmark derimod uden for en bankunion, vil danske bankkunder i bedste fald kunne opnå de samme priser, hvis vi opretholder samme tilsynsstandard som det øvrige Europa. Det er dog næppe realistisk, da man skal have en afkobling af nationale særinteresser for at komme op på det europæiske niveau.

I værste fald vil bankprodukterne blive dyrere, idet danske banker skal betale en merpris til bankernes investorer som følge af, at de ikke har opnået kvalitetsstemplet. Skal man omgå en merpris, vil det kræve, at nationalstaten hæver den nationale standard, hvilket vil skævvride konkurrencen og føre til en strammere kreditpolitik, som kan medføre såkaldte kreditklemmer. Det vil i sidste ende

betyde, at investeringer vil gå uden om Danmark og dermed koste arbejdspladser.

I den forbindelse er det også væsentligt, at det er bankerne selv, der betaler for bankunionens redningsfond og – i hvert fald i første omgang – ikke de danske skatteborgere.

Alternativet til en bankunion er, at Danmark selv skal redde nødlidende banker, hvis en ny krise rammer. Uanset om det er bankkunderne eller skatteborgerne, der skal betale for en redning, så vil regningen blive voldsom. Og risikoen skal også dækkes af og vil blive indregnet i markedsprisen, hvis Danmark vælger at stå udenfor bankunionen og den nye europæiske forsikringsordning. Så vil det ikke være bedre at høste fordelene ved at være med i bankunionen?

Søg indflydelsen

En stor del af den regulering, der rammer den finansielle sektor, er som nævnt forankret i internationale regler. Det betyder, at selv om Danmark vælger at stå uden for bankunionen, vil vi alligevel blive ramt af den samme regulering, som medlemslandene er underlagt. Det er de såkaldte Basel III-regler et godt eksempel på. Den Europæiske Bankunion vil kun i begrænset omfang føre ny regulering med sig ud over den ekstra regulering, der følger af de nye Basel-regler. Tilsvarende træder BRR-direktivet (Bank Recovery and Resolution) i kraft i 2016. Det betyder, at man på det indre marked ikke må holde investorerne skadesløse i forbindelse med en rekonstruktion af en bank. Det var ellers tilfældet i de første danske bankpakker. BRR er desuden et eksempel på regulering, som Danmark ikke kan undslå sig, uanset om vi er med i en bankunionen eller ej. Faktisk er 95 pct. af den samlede regulering initieret af EU-kommissionens samarbejder, som Danmark allerede er med i. EU-kommissionen har fremsat knap 40 forslag til regulering siden finanskrisens begyndelse.³ Endelig vil det gælde, som anført ovenfor, at de finansielle markeder vil presse reguleringen igennem som en slags minimumsstandard.

Det er afgørende for Danmark at sidde med ved bordet og have indflydelse på reguleringen af de finansielle markeder, hvilket den danske realkredit er et godt eksempel på. Man har således måtte tage flere kampe for at sikre, at dansk

---

³ Se udviklingen i Kommissionens forslag her:

http://ec.europa.eu/internal_market/finances/policy/map_reform_en.htm

realkredit kan passe ind i den internationale regulering, og det har krævet yderligere sværds slag at få dansk realkredit ratet på en måde, som realkreditinstitutterne kan leve med. Men dansk realkredit er et glimrende eksempel på, at det har en ganske stor værdi at sidde med ved forhandlingsbordet. Realkrediten er et godt eksempel på, at det er en fordel for Danmark at være en aktiv spiller og søge indflydelse, frem for at stå udenfor og alligevel skulle leve op til bestemte standarder.

Ingen fordel ved at vente og se

Blandt økonomer har der været ført en debat om dansk deltagelse i bankunionen. Det er dog karakteristisk for nogle af økonomerne, at de har valgt en *vent-og-se-holdning*. Men det er for snævert at anskue spørgsmålet om bankunionen alene i en klassisk økonomisk optik, da den ikke tillægger det at have indflydelse nogen værdi. Nok er værdien af denne indflydelse svær at sætte præcise tal på, men det betyder ikke, at den bør negligeres.

Et centralt argument hos modstanderne af en bankunion er, at bankunionen kan betyde, at der skal bruges danske midler på at redde udenlandske banker. Men det er jo faktisk pointen med forsikringer. Man står sammen og indbetaler til en fælles fond, som til gengæld træder til i det øjeblik den enkelte bank kommer i uføre. Det er muligt, at visse forsikringstagere skal betale en højere præmie, hvilket man netop ved at afdække i forhold til bankunionen. Det sker ved, at man analyserer den risiko, man eventuelt vil påtage sig ved at tegne forsikringen. Og de danske bankers størrelse taget i betragtning, er det næppe danskerne som bør være mest bekymrede.

Frem til oktober stresstester Den Europæiske Centralbank (ECB) de største banker i Europa for at finde ud af, hvor solide de er. Ca. 130 banker deltager. Når stresstestene er afsluttet, offentliggør ECB resultaterne. Her vil det fremgå, hvilke banker der er *fit for fight*, og hvilke banker, der har problemer af den ene eller anden art. Siden finanskrisen brød ud, har bankerne været i gang med, at forbedre deres soliditet. Skulle det vise sig, at nogle banker alligevel ikke er solide nok, vil de straks blive pålagt at forbedre dette. Dette skal ordnes nationalt, før en bankunion træder i kraft. Den nye fælles *bail-in*-ordning træder først fuldt i kraft fra 2016. Der er således ikke en hemmelig regning, der pludselig dukker op, hvor nogen lande er særligt udsatte i forhold til en ekstraregning. Det har ellers været et centralt argument blandt modstandere af en bankunionen.

De finansielle markeder fungerer sådan, at så snart der er kommet information til markedet om, at en bank er usund eller lige frem nødlidende, er banken nødt til straks at reagere. Alternativt vil banken presses ud af markedet ganske hurtigt. Der kan komme et såkaldt *bankrun*, hvor banken hurtigt vil bukke under. I den forbindelse er det værd at bemærke, at hvis der er banker, der på nuværende tidspunkt er usunde og de enkelte EU-lande ikke har mulighed for at hjælpe, vil regningen blive sendt videre til euro-landene. Der er en vis frygt for, at det kan være tilfældet for visse sydeuropæiske banker.

Det er muligt, at Danmark i første omgang vil slippe for regningen, hvis vi står uden for en bankunion, men den afledte effekt i form af et økonomisk tilbageslag, vil ramme os. Det var den sydeuropæiske gældskrise eksempel på. Danmark er et af de europæiske lande, der har haft en af de laveste vækstrater siden finanskrisen for alvor slog igennem i 2008. I et integreret finansielt indre marked er der ikke en gratis frokost, heller ikke selv om man står uden for euroen. Danmark vil desuden være ilde stedt, hvis vi står uden europæisk hjælp i forhold til de danske bankers størrelse.

Prisen for at få hjælp til at håndtere vores enorme banker, må således være at hjælpe andre i problemer. Sådan fungerer et forsikringssystem. Vi påtager os en risiko for at komme af med en del af vores egen risiko. Fordelen er, at vi får spredt risikoen tyndt ud over mange aktører. Det betyder ikke, at der ikke kan komme regninger, men de vil ikke være i en størrelsesorden, der med katastrofale konsekvenser slår bunden ud af vores økonomi.

Der er meget, der tyder på, at det vil være uklogt at stå uden for en bankunion, og at vi under alle omstændigheder vil blive omfattet af beslutninger taget inden for unionen. Og påstanden om, at der ligger en skjult regning og vente på at, er ikke korrekt. Derfor er der ingen grund til at "vente og se", som det ellers er fremført af visse økonomer og politikere. Vi kan lige så godt søge indflydelse, da indflydelse har en værdi, selv om den kan være svær at beregne. Og Danmark er sandsynligvis et af de lande, der kan få allermest gavn af en bankunion som følge af vores bankers størrelse.

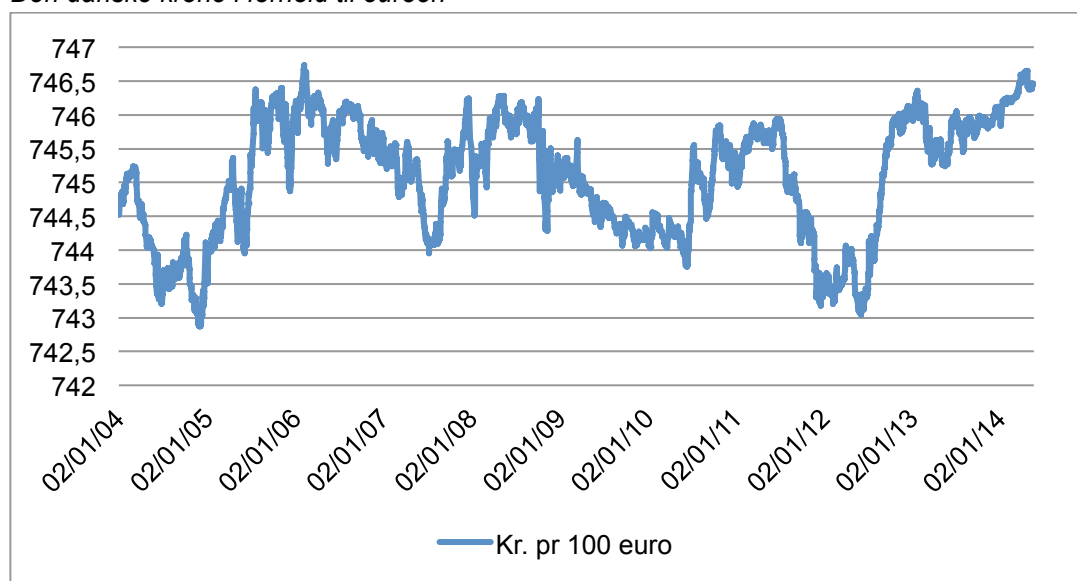
Voldsommere renteudsving uden samarbejde

En del af formålet med at indføre en bankunion er at sikre, at der kommer mere finansiell stabilitet i euroområdet. Hvad har det med Danmark at gøre, da vi som bekendt står uden for euroen?

Siden 1982 har Danmark ført fastkurspolitik, og der er efterhånden opbygget en mangeårig tradition for at leve op til konvergenskriterierne i eurosamarbejdet. De facto betyder det, at Danmark har indført euroen ad bagveje. Dansk økonomi vil komme på usikker kurs, hvis vi opgiver fastkurspolitikken, og fastkursen betyder, at vores pengepolitik føres efter europæiske og ikke nødvendigvis danske forhold. Danmark har derfor interesse i, at euroområdet har så god finansiell stabilitet som muligt.

Figur 4. Kronekursen følger euroen tæt

Den danske krone i forhold til euroen

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Når den danske krone er under pres, er Danmark afhængig af, at ECB køber kroner op. Lige nu er den danske krone forholdsvis svag. Faktisk er kronen svagere end i 2009, hvor der sidst var mistillid til den danske krone. Forskellen på i dag og dengang er størrelsen på vores valutareserve. I 2009 var valutareserven 376 mia. kr., i dag er den 438 mia. kr. Her skal man holde sig for øje, at valutareserven de sidste par måneder har været faldende fra et højt niveau. Herudover er der større tillid til dansk økonomi i dag, end der dengang var. Det betyder, at mens den 1-årige rente kortvarigt var oppe på knap 6 pct. i 2009, er den i dag omkring 0,2 pct.

Den lave rente kan hurtigt få os til at glemme forhistorien, men 2009 vidner om, at renten faktisk kan stige meget hurtigt, hvis man kommer ud i en valutakrise. Denne rentestigning vil være voldsommere, hvis vi står uden for et europæisk samarbejde, da andre lande således ikke vil være forpligtet i forhold til støtteopkøb. En betingelse for støtteopkøb er, at landene, vi samarbejder med,

kan regne med, at der også fremover vil være finansiell stabilitet, og fordelene ved at føre en politik, der sikrer finansiell stabilitet er, at den i sig selv kan være med til afværge spekulation og eventuelle valutakriser. Dermed elimineres endnu en risiko for dyb recession.